

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 317

van **CATHY COUDYSER**

datum: 12 juni 2023

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Inventaris Vlaanderen van immaterieel cultureel erfgoed - Nominaties

Erfgoedgemeenschappen die zorg dragen voor immaterieel erfgoed kunnen hun immaterieelerfgoedpraktijk laten opnemen op de Inventaris Vlaanderen. Jaarlijks worden daarvoor twee oproepen opengezet. Op basis van het advies van de expertencommissie beslist de minister over de geselecteerde nominaties die worden opgenomen in het register voor een periode van drie jaar.

Uiterlijk op 15 april van elk jaar kunnen erfgoedgemeenschappen via www.immaterieelerfgoed.be een aanvraag indienen voor opname van een immaterieelerfgoedpraktijk op de Vlaamse inventaris.

In mei van vorig jaar nam de Vlaamse Regering kennis van een geactualiseerde beleidsvisie betreffende het Vlaamse beleid voor het borgen van immaterieel erfgoed die de leidraad zal vormen voor de komende tien jaar.

In die nieuwe beleidsvisie merkt de minister op dat de Inventaris Vlaanderen nog niet ruim bekend is en/of vaak wordt verward met de internationale inventaris van UNESCO zelf. Daarnaast wordt ook gewezen op de verkeerde perceptie die leeft dat eens een immaterieelerfgoedpraktijk opgenomen is op de Vlaamse Inventaris, dat erfgoed ongewijzigd moet blijven en het afschrikkend effect dat voortvloeit uit die verkeerde perceptie. Die misperceptie wordt ook gevoed door de foutieve mediaberichtgeving waarbij de erkenning van een nieuw immaterieelerfgoedelement wordt gelinkt aan het begrip van werelderfgoed (verwijzend naar de Werelderfgoedconventie voor bescherming van monumenten en sites).

Rond de Inventaris Vlaanderen koestert de minister de ambitie om een sterkere werking te ontwikkelen wat hij concretiseert als het zichtbaarder maken van een plaats op de inventaris met aandacht voor herkenbaarheid, ontmoeting en uitwisseling tussen de gemeenschappen en een betere opvolging van de borgingsacties na opname op de inventaris. Daarnaast geeft de minister aan dat het wenselijk is dat de Inventaris Vlaanderen een bredere en meer diverse instroom kent en dat om nieuwe doelgroepen te bereiken, de inventaris nog breder bekendgemaakt dient te worden. Om nieuwe doelgroepen te bereiken, kan samenwerking worden aangeknoopt met andere sectoren zoals (amateur)kunsten, jeugd, integratie en inburgering of onderwijs.

1. Kan de minister aangeven hoeveel erfgoedgemeenschappen op 15 april 2023 een nominatie hebben ingediend voor opname van een welbepaalde

immaterieelerfgoedpraktijk op de Inventaris Vlaanderen vanaf 1 juli 2023? Kan hij de verschillende nominaties beknopt toelichten?

2. Welk advies heeft de minister over de ingediende nominaties ontvangen vanwege de expertencommissie Immaterieel Cultureel Erfgoed?
3. Welke nominaties zullen finaal aan de Inventaris Vlaanderen worden toegevoegd?
4. Wat heeft de minister het voorbije jaar al gedaan om concreet uitvoering te geven aan een versterkte Vlaamse werking rond de Inventaris Vlaanderen van het immaterieel cultureel erfgoed waarvan sprake in de geactualiseerde Vlaamse beleidsnota?
5. Welke acties of initiatieven zijn tot op heden opgezet om ervoor te zorgen dat erfgoedgemeenschappen en bij uitbreiding het brede publiek een beter onderscheid kunnen maken tussen de UNESCO-lijsten enerzijds en de Vlaamse Inventaris anderzijds?
6. Welke acties of initiatieven zijn tot op heden opgezet om ervoor te zorgen dat de juiste begrippenkaders rond immaterieel erfgoed bij de traditionele media ingeburgerd geraken?
7. Heeft de minister of zijn departement het voorbije jaar al verkennende gesprekken opgestart met andere sectoren rond mogelijke samenwerking met oog op het aantrekken van nieuwe doelgroepen voor de Vlaamse Inventaris en het verbreden van de culturele tradities en praktijken die op de inventaris prijken? Zo ja, met welke partners zijn gesprekken lopende en welke concrete samenwerkingspistes liggen daarbij voor?
8. In de beleidsvisie haalt de minister tot slot ook aan dat de tweejaarlijkse rapportage die erfgoedgemeenschappen met een element op de Vlaamse Inventaris moeten opmaken, vandaag vooral een administratieve aangelegenheid is en dat de rapportage veel potentieel biedt om het borgen van immaterieel erfgoed in Vlaanderen te monitoren, er acties rond uit te werken en uitwisseling onder erfgoedgemeenschappen over op te zetten.

Aan de hand van welke initiatieven wil de minister trachten het onontgonnen potentieel van die periodieke monitoring naar boven te halen? Zijn daaromtrent het voorbije jaar al (eerste) stappen gezet?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 317 van 12 juni 2023

van **CATHY COUDYSER**

1. Op 15 april 2023 diende 1 organisatie een aanvraag in voor opname van een element Immaterieel Cultureel Erfgoed op de Inventaris Vlaanderen: Gilde van het Paardenvolk diende een aanvraag in om 'Paardenprocessie van Kester' te laten opnemen op de Inventaris Vlaanderen.
2. De expertencommissie immaterieel erfgoed gaf op 30 mei 2023 een positief advies over de plaatsing van de paardenprocessie van Kester op de Inventaris Vlaanderen.
3. Op advies van de expertencommissie besliste ik op 15 juni 2023 positief over de plaatsing van de paardenprocessie van Kester op de Inventaris Vlaanderen.
4. Met het oog op een versterkte werking rond de Inventaris Vlaanderen werd sinds de publicatie van de geactualiseerde beleidsvisie in mei 2022 vooral ingezet op zichtbaarheid van de elementen. Mee surfend op het internationale project *Wiki loves living heritage*, werkt de administratie dit jaar samen met Werkplaats immaterieel erfgoed vzw aan het ontsluiten van alle inventariselementen via wikidata. Wikidata is de basis van o.m. Wikipedia en Wikimedia. Wikidata zorgt er ook voor dat zoekmachines op het internet de gegevens vlot vinden. En zo kunnen ook andere platformen deze informatie makkelijker delen en hergebruiken. Via die weg werken we dus aan de mondiale zichtbaarheid van de Vlaamse inventariselementen. Verder gaf ik dit jaar ook al zichtbaarheid aan de meest recent opgenomen immaterieel-erfgoed-elementen door ze te vieren op het evenement *Leve immaterieel erfgoed!* In 2022 deed ik dat ook al. Recent opgenomen elementen voor het voetlicht plaatsen op een netwerkmoment rond immaterieel erfgoed blijkt een goede formule. Het kan de komende jaren verder uitgroeien tot een nieuwe traditie.
5. Specifieke acties om erfgoedgemeenschappen en het brede publiek een beter onderscheid te laten maken tussen de Unesco-lijsten enerzijds en de Vlaamse Inventaris anderzijds zijn er nog niet ondernomen. In de eerste plaats moeten we in onze eigen communicatie steeds goed het onderscheid uitleggen. Zelf heb ik in mijn toespraak op *Leve immaterieel erfgoed!* begin juni alvast over beide gesproken, en erop gewezen dat de Vlaamse overheid een verantwoordelijkheid opneemt naar zowel de inventariselementen als naar de Unesco elementen.
6. Blijven sensibiliseren voor het gebruik van de nieuwere en nog minder ingeburgerde begrippenkaders rond immaterieel erfgoed is een permanent aandachtspunt. In de eerste plaats moeten we daar in onze eigen communicatie zelf steeds over waken. Wanneer we dit najaar hopelijk goed nieuws kunnen brengen over de Unesco-erkenning van de Geelse gezinsverpleging zullen we er bv zelf voor zorgen dat we de juiste begrippenkaders meegeven aan de pers. De bladwijzer met termen die de Vlaamse Unesco-commissie een paar jaar geleden liet maken, als sensibiliseringsinstrument rond begrippenkaders, zullen we hierbij meesturen.
7. De sector en de administratie streven er waar mogelijk naar om stakeholders uit andere sectoren te informeren over de Inventaris Vlaanderen. Het gaat hierbij bv om jeugdwerk, inburgering, onroerend erfgoed of sport. Dit gebeurt vooral ad hoc en in

de marge van ander overleg en niet via specifieke initiatieven gericht op de verbreding van de Inventaris Vlaanderen. De instroom voor de Inventaris Vlaanderen wordt immers in de eerste plaats gevoed vanuit het platform immaterieelerfgoed.be, waar heel diverse initiatiefnemers hun erfgoed op eenvoudige wijze kunnen aanmelden. De voorbije jaren legde Werkplaats immaterieel erfgoed in samenwerking met het netwerk in de sector sterk de nadruk op verbreding, onder meer via themacampagnes (rond muziek, eten en drinken, enz.). Met succes, want momenteel zijn meer dan 300 elementen aangemeld op het platform. Daarnaast is er het 'starttraject immaterieel erfgoed voor erfgoedgemeenschappen' dat de Werkplaats sinds twee jaar opzet in coördinatie met de partners in alle domeinen en met de erfgoedcellen. Dit traject helpt geïnteresseerde erfgoedgemeenschappen snel op weg om een inventaris-aanvraag te kunnen uitwerken. Met de vele praktijken die de voorbije jaren op [immaterieelerfgoed.be](https://www.immaterieelerfgoed.be) steeds breder en talrijker zichtbaar worden, is de verwachting dat dit de komende jaren gestaag zijn weg zal vinden en doorstromen naar de Inventaris. Het gaat dan om verbreding in brede zin (qua gender, leeftijd, regio, domein van immaterieel erfgoed, etnisch-culturele achtergrond etc.).

8. Vanaf dit jaar maakt de administratie werk van een betere monitoring van de elementen op de Inventaris Vlaanderen, door een inhoudelijke opvolging van de periodieke rapportages, daar waar de rapportage tot nu vooral een administratieve zaak was. In overleg met de expertencommissie immaterieel erfgoed werd dit voorjaar een methodiek afgesproken waarbij elk voortgangsrapport in 2024 door twee commissieleden zal worden gelezen en waarbij de erfgoedgemeenschappen ook schriftelijke feedback zullen krijgen. Deze informatie zal, samen met de antwoorden van de erfgoedgemeenschappen in de rapportages, worden bijgehouden en dienen als basis voor toekomstige rapporteringen naar Unesco. De administratie zal deze input ook delen met de gesubsidieerde organisaties uit de cultureel-erfgoedsector: zij kunnen die informatie dan op hun beurt gebruiken om te bepalen op welke vlakken erfgoedgemeenschappen extra ondersteuning kunnen gebruiken.